

François Beukelaers Wie vindt dat hij niets meer kan bijleren, moet maar op zijn sokkel gaan staan

Laten we deze bijzonder bicommu-
nautaire bijdrage maar eens begin-
nen met een bijzonder Franstalig
citaat: 'Qu'est-ce que l'art dramati-
que? C'est la communication d'une
image de la vie en action, projetée à
l'état naissant dans l'espace présent
et le temps actuel devant un ras-
semblement humain par un ima-
gier dénommé acteur, maître du
jeu.' Van Herman Teirlinck. En om
over na te denken. Theater- en film-
acteur, maar ook regisseur en peda-
goog, en ei zo na architect François
Beukelaers faxt me de tekst door,
enkele dagen nadat ik anderhalf
uur lang met hem gepraat had over
hoe het Nederlandstalige en het
Franstalige theater zich in Brussel
tegenover elkaar gedragen en hoe
hijzelf, die koorddanst op de schei-
dingslijn van beide culturen, zich
tot allebei verhoudt.

De naam van Herman Teirlinck valt meer dan eens, die middag. Omdat Beukelaers bijvoor-
beeld al in 1957 onder o.a. Teirlinck voor
bouwkundige ging studeren aan de Brusselse
kunstacademie van La Cambre. En omdat die-
zelfde Teirlinck, nadat Beukelaers aan La
Cambre een studententoneel opgezet had,
hem adviseerde naar Antwerpen te verhuizen
en aan de Studio van het Nationaal Toneel te
gaan studeren... waar hij opnieuw les kreeg
van Teirlinck.

In 1965 debuteerde François Beukelaers
als professioneel regisseur bij de Antwerpse
KNS met *Our Town* van Thornton Wilder. Hij
zou tot 1972 bij de Antwerpse theatertempel
werken, terwijl hij hele generaties toneelspe-
lers hielp opleiden aan dezelfde Studio waar
hij zelf gestudeerd had. Daarna dook hij regel-
matig op in tv-drama en speelfilms (ikzelf had
de eer hem te leren kennen toen ik als volsla-
gen debutant hem vroeg voor mijn eerste film,
Brussels By Night, een avontuur waar hij zich
roekeloos in stortte en waar ik hem eeuwig
dankbaar voor zal zijn).

De jongste jaren staat hij, zowel in
Kortrijk als in Luik en overal daar middenin,
bijvoorbeeld in Brussel, weer regelmatig op de
planken. Terwijl hij zijn onderwijsopdracht in
Antwerpen ingeruild heeft voor de regieoplei-
ding van de Franstalig Brusselse toneelschool
INSAS.

Omdat François iemand is die van een
directe aanpak houdt, lag onze eerste vraag
helemaal in die lijn.

Etcetera: François, kan jij, zo voor de
vuist, op basis van je ervaring in zowel het

*Franstalige als het Nederlandstalige theater, een
aantal fundamentele verschillen opnoemen tus-
sen beide modellen?*

Beukelaers: Ik denk van wel, ja. Omdat
er eigenlijk maar één echt fundamenteel ver-
schil is, en dat zit namelijk bij de acteur. Die is
in Vlaanderen werkelijk totaal verschillend
van zijn collega in Franstalig België. Het is
heel vreemd, maar het is zo. Ik merk het
voortdurend, of ik nu als regisseur, acteur of
docent aan het werk ben en er dus dagelijks
mee geconfronteerd word. Vlaamse acteurs
brengen andere dingen mee naar de repetitie
dan die uit Wallonië of Brussel. Vlaamse
acteurs werken niet in de veronderstelling dat
ze voortdurend met een meesterwerk bezig
zijn of zo. Ze lijken ook niet verlamd door het
respect voor literatuur, waar zo'n theatertekst
voor de Franstaligen toch nog altijd bijhoort.
Ze investeren zich op een heel andere manier
in een voorstelling. Ze beginnen de zoektocht
naar oplossingen vaak bij zichzelf. Dat resul-
teert uiteindelijk en uiteraard in een ander
soort voorstellingen, die ze ons in Wallonië en
in het buitenland vaak benijden. Onze acteurs
zijn vrijer, denk ik, minder gecompliceerd, en
vaak ook frisser. Het Franstalige theater is in
regel nogal laborieus...

Etcetera: Ik ervaar wel eens dat Frans-
talige acteurs niet gewoon zeggen dat ze aan 't
repeteren zijn maar wel dat ze met 'un travail
sur Brecht' bezig zijn, enig wenkbrauwgefrons
inclus.

Beukelaers: Dat klopt. Ze gaan er anders
tegenaan staan, tegen dat werk. Het moet bij
hen altijd over de grote universele gevoelens